

30 września 2019

Budżety gospodarstw domowych w województwie lubuskim w 2018 r.

(Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w województwie lubuskim¹)

↑ 4,6%

Wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego w 2018 r. (w odniesieniu do 2017 r.)

W 2018 r., sytuacja materialna badanych gospodarstw domowych w województwie lubuskim poprawiła się. Na przestrzeni roku nastąpił wzrost dochodu rozporządzalnego przy jednoczesnym niewielkim wzroście wydatków na osobę w gospodarstwie domowym. Przeciętny dochód rozporządzalny na osobę był o 4,6% wyższy niż przed rokiem, a przeciętne miesięczne wydatki na osobę w gospodarstwie domowym zwiększyły się o 1,1%. Wzrosła nadwyżka dochodów nad wydatkami, co dało gospodarstwom domowym większe możliwości oszczędzania. Gospodarstwa domowe były lepiej wyposażone w dobra trwałego użytkowania nowej generacji, a zwłaszcza: drukarki, zmywarki do naczyń, kuchenki elektryczne z płytą ceramiczną lub indukcyjną, smartfony, samochody osobowe, laptopy, tablety.

Przeciętny dochód rozporządzalny na osobę wyniósł 1664,89 zł, a przeciętne miesięczne wydatki na osobę w gospodarstwie domowym 1143,84 zł

Wstęp

W 2018 r. badaniem budżetów w województwie lubuskim objęto **977 gospodarstw domowych**, co stanowiło 2,7% wszystkich gospodarstw poddanych temu badaniu w kraju. Przeciętne gospodarstwo domowe składało się z 2,63 osób (w kraju – 2,64). Liczba osób w gospodarstwie wzrosła w skali roku o 2,3% natomiast w porównaniu z 2015 r. była mniejsza o 3,7% (w kraju odnotowano spadek odpowiednio o: 0,8% i o 2,9%).

Tablica 1. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym województwa lubuskiego

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018		
			w osobach		2017 = 100
OGÓŁEM	2,73	2,57	2,63	102,3	99,6
w tym:					
Pracujących	1,08	1,03	1,07	103,9	100,9
Pobierających świadczenia społeczne	0,80	1,10	1,16	105,5	98,3
w tym emeryturę lub rentę	0,66	0,68	0,68	100,0	94,4
Pozostających na utrzymaniu ^a	0,77	0,38	0,35	92,1	102,9

a W latach 2017-2018 bez dzieci otrzymujących świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

W gospodarstwach domowych najczęściej, bo 44,2%, stanowiły osoby pobierające świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń, w tym emerytury i renty otrzymywała 58,9% spośród nich. Licznie reprezentowane były także osoby pracujące – 40,6% oraz pozostające na utrzymaniu – 13,3%. Inne niezarobkowe źródła utrzymania były dochodem 1,8% osób.

Dochody i wydatki

1. Dochód rozporządzalny

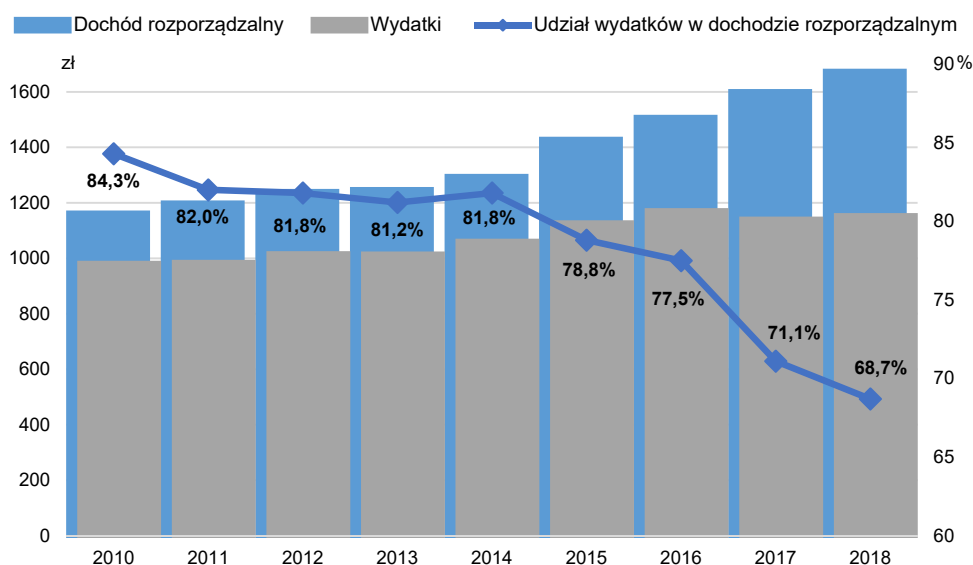
Istotny wpływ na poziom życia członków gospodarstwa domowego ma **dochód rozporządzalny**, który jest sumą bieżących dochodów (pieniężnych i niepieniężnych) gospodarstwa domowego pomniejszoną o podatki od: dochodów, spadków, darowizn oraz nieruchomości.

W 2018 r. w gospodarstwach domowych najliczniej reprezentowane były osoby pobierające świadczenia społeczne (44,2%), następnie pracujące (40,6%) i pozostające na utrzymaniu (13,3%)

¹ Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą reprezentacyjną (opartą na próbie losowej) dającą możliwość uogólnienia, z określoną precyzją, uzyskanych wyników na wszystkie gospodarstwa domowe w kraju. Badanie to spełnia ważną rolę w analizach poziomu życia ludności. Stanowi podstawowe (jedyne) źródło informacji o rozchodach, spożyciu ilościowym żywności, przychodach oraz o innych aspektach warunków życia określonych grup ludności.

Dochód ten przeznaczony jest na wydatki na cele: konsumpcyjne, pozostałe wydatki i przyrost oszczędności.

Wykres 1. Przeciętne miesięczne dochody i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego oraz udział wydatków w dochodzie rozporządzalnym

Tablica 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018		
	w złotych			2017 = 100	Polska = 100
OGÓŁEM	1419,58	1591,21	1664,89	104,6	98,3
w tym:					
Z pracy najemnej	775,11	853,73	931,19	109,1	104,6
Z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	43,97 ^a	34,55 ^b	13,15 ^c	38,1	20,7
Z pracy na własny rachunek	95,42 ^d	142,64 ^e	172,65	121,0	117,2
Ze świadczeń społecznych	429,14	505,57	507,74	100,4	96,1
w tym ze świadczenia wychowawczego Rodzina 500+	–	61,55 ^f	72,15 ^g	117,2	107,1
Z liczby ogółem dochód do dyspozycji	1354,22	1555,38	1629,42	104,8	99,2

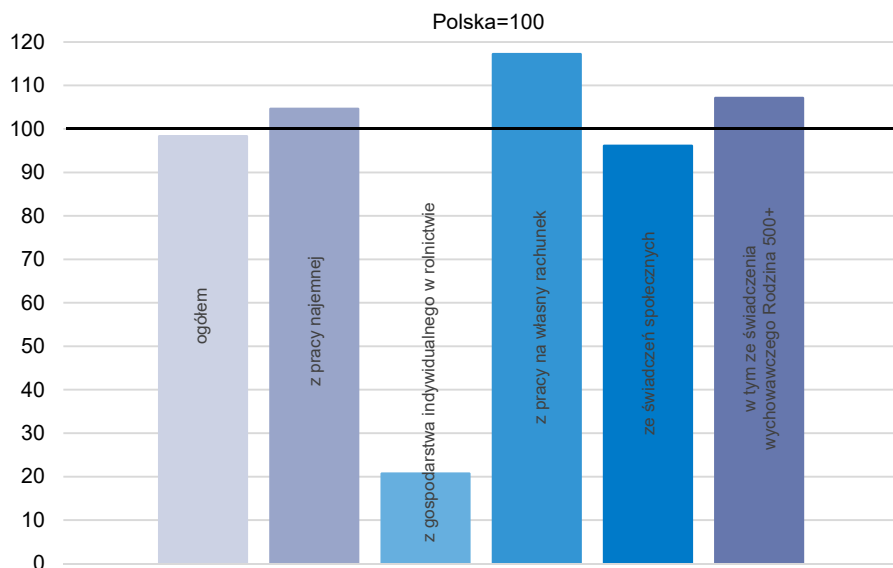
a, b, c, d, e, f, g Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 64,30%, b – 39,76%, c – 42,15%, d – 15,20%, e – 10,89%, f – 12,83%, g – 10,66%.

Na przestrzeni ostatnich 10 lat obserwuje się stopniową, jednak wyraźną, poprawę sytuacji materialnej gospodarstw domowych zarówno w Polsce, jak i w Lubuskiem. Gospodarstwa domowe z roku na rok osiągają wyższe dochody i ponoszą większe wydatki. Im gospodarstwa domowe notują większą nadwyżkę dochodów nad wydatkami tym mają większe możliwości oszczędzania. W Polsce od kilku lat nadwyżka dochodów nad wydatkami wzrasta. W 2010 r. wydatki stanowiły 83,1% dochodu rozporządzalnego, w 2018 r. 70,1%. W województwie lubuskim relacje utrzymywały się na podobnym poziomie. Udział wydatków w dochodzie rozporządzalnym w 2010 r. wyniósł 84,3%, a w 2018 r. 68,7%.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2018 r. wykazały, że w województwie lubuskim wystąpiła poprawa sytuacji materialnej gospodarstw. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ukształtował się na poziomie 1664,89 zł, tj. o 4,6% (o 73,68 zł) wyższym w porównaniu z 2017 r. i o 17,3% (o 245,31 zł) więcej niż w 2015 r. W kraju dochód rozporządzalny przeciętnego gospodarstwa domowego zwiększył się o 6,0% (o 95,33 zł) w stosunku do 2017 r. i o 22,2% (o 307,30 zł) w relacji do 2015 r.

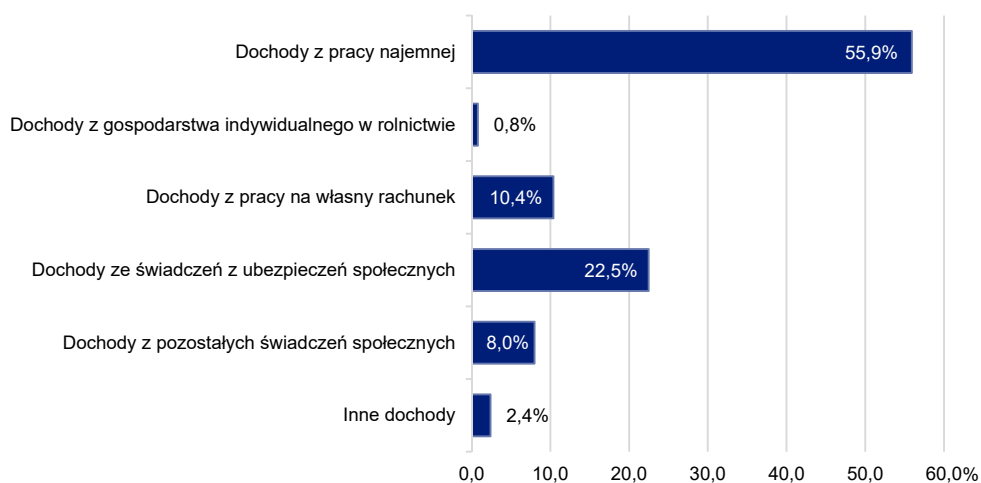
Poprawa sytuacji materialnej gospodarstw domowych w latach 2010-2018 skutkuje spadkiem udziału wydatków w dochodzie rozporządzalnym

Wykres 2. Przeciętne miesięczne dochody na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego w odniesieniu do Polski w 2018 r.

Wskaźnik przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych w stosunku do średniej krajowej wynosił 98,3, co oznaczało, że dochód ten był niższy od średniego notowanego w kraju o 1,7% (o 28,57 zł). Województwo lubuskie znalazło się w grupie 10. województw, w których przeciętne dochody mieściły się w granicach od 90,0 do 99,9% średniej krajowej.

Wykres 3. Struktura przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego w 2018 r.

Dynamiczniej niż średni dochód rozporządzalny rosta jego **mediana** (wartość środkowa). W 2018 r. połowa gospodarstw domowych województwa lubuskiego rozporządzała dochodem w kwocie 1515,33 zł, który stanowił 91,0% wartości przeciętnego dochodu rozporządzalnego i był o 23,4% wyższy od jego mediany z 2015 r.

W 2018 r. wyraźnie wyższy był dochód z pracy na własny rachunek, wzrost wyniósł z porównaniu z poprzednim rokiem 30,01 zł, tj. 21,0%. Ponad dziewięćprocentowy wzrost dotyczył dochodu uzyskanego z pracy najemnej. Nadal utrzymał się wzrost dochodów ze świadczeń społecznych, co było związane m.in. z możliwością pobierania świadczenia wychowawczego z rządowego programu wsparcia dla rodziców – *Rodzina 500+*. Dochód ze świadczeń społecznych był wyższy w porównaniu z 2017 r. o 0,4%, w tym ze świadczenia wychowawczego *Rodzina 500+* – wyższy o 17,2%.

Mediana średniego dochodu rozporządzalnego wyniosła 1515,33 zł, stanowiąc 91,0% jego wartości

Struktura dochodu rozporządzalnego gospodarstw domowych według źródeł jego pozyskania, na przestrzeni ostatniego roku, nie uległa zasadniczym zmianom. Do tworzenia dochodu rozporządzalnego w dalszym stopniu najbardziej przyczyniają się dochody z pracy najemnej – w 2018 r. ich udział w dochodzie rozporządzalnym województwa lubuskiego wyniósł 55,9% (w kraju 52,6%) oraz dochody ze świadczeń społecznych – 30,5% (w kraju 31,2%).

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki gospodarstwa domowego, jest **dochodem do dyspozycji**. Gospodarstwa domowe przeznaczają go na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Mieszkaniec województwa lubuskiego w 2018 r. dysponował dochodem, który wyniósł miesięcznie średnio 1629,42 zł i był wyższy o 74,04 zł (o 4,8%) od dochodu z 2017 r., pozostając niższym od przeciętnego dochodu rozporządzalnego przypadającego na 1 osobę w kraju o 0,8% (tj. o 13,72 zł).

W 2018 r. **nadwyżka** przeciętnego dochodu rozporządzalnego nad wydatkami osób w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego wyniosła 521,05 zł, co dało gospodarstwom domowym większy przyrost oszczędności. Nadwyżka ta była o 13,3% wyższa od uzyskanej rok wcześniej.

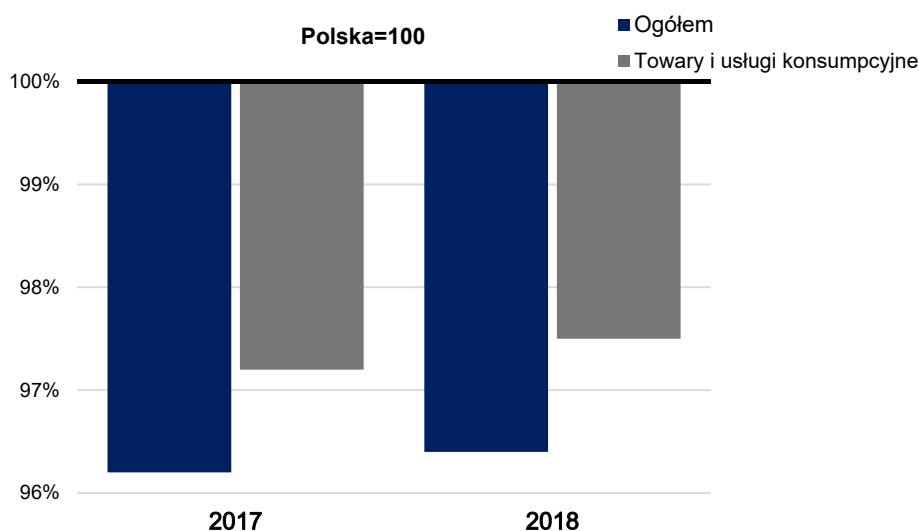
W 2018 r. dochód rozporządzalny na osobę wyższy od średniej krajowej wystąpił w pięciu województwach: mazowieckim, śląskim, dolnośląskim, pomorskim i zachodniopomorskim (wskaźnik od 120,0 do 101,7). Podobnie jak w roku poprzednim, najwyższymi przeciętnymi dochodami na 1 osobę dysponowały gospodarstwa domowe z województwa mazowieckiego (2032 zł). Dochody te były o 20,0% wyższe niż przeciętny krajowy dochód na osobę. Najniższe dochody wystąpiły w województwie podkarpackim (1347 zł) – o 20,4% poniżej średniej krajowej.

Rozpiętość pomiędzy najwyższym a najniższym przeciętnym dochodem na osobę w województwach w odniesieniu do średniej krajowej zmniejszyła się o 0,7 p. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosła 40,4 p. proc.

2. Wydatki

Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki. **Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne** przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. **Towary konsumpcyjne** obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). **Pozostałe wydatki** obejmują m.in.: kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem, alimenty dla osób prywatnych, niektóre podatki, np.: od nieruchomości, spadków i darowizn, dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wykres 4. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego w odniesieniu do Polski

Najwyższy – ponad pięćdziesięcioprocentowy – udział w strukturze dochodów miały dochody z pracy najemnej

W 2018 r. nadwyżka dochodu rozporządzalnego nad wydatkami była o 13,3% wyższa niż w poprzednim roku, dając gospodarstwom domowym większe możliwości oszczędzania

Wydatki w Lubuskiem były niższe od przeciętnych wydatków w kraju o 3,6%, tj. o 43,02 zł

W 2018 r. przeciętne gospodarstwo domowe w województwie lubuskim wydawało miesięcznie (w przeliczeniu na 1 osobę) 1143,84 zł. Mediana wydatków na 1 osobę stanowiła 86,1% wartości przeciętnych wydatków na 1 osobę i wyniosła 984,69 zł.

W porównaniu z 2017 r. miesięczne wydatki były wyższe o 1,1%, w tym na towary i usługi konsumpcyjne wyższe o 1,2%. Zwiększenie wydatków zaobserwowano w grupie wydatków związanych z transportem – o 33,8% oraz wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego – o 15,9%. Mieszkańcy województwa lubuskiego więcej wydali także na edukację oraz zakup napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, odpowiednio o: 2,4% i 1,8%. Kwoty te (za wyjątkiem opłacenia transportu) były wyższe od średnich wydatków przypadających na osobę w gospodarstwie domowym w Polsce.

W 2018 r. mniej środków, niż rok wcześniej, pochłonęły wydatki na: opłacenie usług łączności (spadek o 11,8%), zdrowie (o 11,0%), restauracje i hotele (o 4,4%), rekreację i kulturę (o 3,6%), odzież i obuwie (o 1,3%) oraz żywność i napoje bezalkoholowe i opłaty przeznaczone na użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii (odpowiednio mniej o: 1,2% i 0,8%). Warto nadmienić, że za większość tych towarów i usług przeciętny Lubuszanin zapłacił średnio mniej niż jego odpowiednik w Polsce.

Zwiększenie wydatków zaobserwowano w grupie wydatków związanych z transportem oraz wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego

W 2018 r. mniej środków wydatkowano na opłacenie usług łączności, zdrowia oraz na restauracje i hotele

Tablica 3. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018		
	w złotych			2017 = 100	Polska = 100
OGÓŁEM^a	1118,30	1131,36	1143,84	101,1	96,4
W tym towary i usługi konsumpcyjne^b	1052,94	1095,53	1108,37	101,2	97,5
w tym:					
Żywność i napoje bezalkoholowe	272,12	296,33	292,85	98,8	99,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	29,93	32,74	33,34	101,8	112,8
Odzież i obuwie	59,11	49,35	48,70	98,7	83,3
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	218,74	231,24	229,35	99,2	105,5
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	52,44 ^c	60,74	70,38 ^d	115,9	104,9
Zdrowie	60,15	57,02	50,74	89,0	85,4
Transport	82,15	90,05 ^e	120,49 ^f	133,8	97,1
Łączność ^g	57,83	55,02	48,51	88,2	102,0
Rekreacja i kultura ^h	77,83	75,43	72,70 ⁱ	96,4	94,5
Edukacja ^b	7,81 ^l	12,07 ^m	12,36 ⁿ	102,4	100,4
Restauracje i hotele	46,58 ^o	49,79	47,59	95,6	80,8
Pozostałe towary i usługi ^a	69,93 ^p	70,88	61,62	86,9	85,6

a łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. c, d, e, f Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c – 10,72%, d – 12,84%, e – 12,12%, f – 17,35%. g łącznie z wydatkami na usługi internetowe. h Bez wydatków na usługi internetowe. i, l, m, n, o, p, Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: i – 10,19%, l – 11,99%, m – 13,36%, n – 14,58%, o – 14,67%, p – 10,42%. k łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

W strukturze wydatków dominowały wydatki związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych stanowiące 96,9% udziału (96,8% w 2017 r.), wśród których najistotniejszą grupą były wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, na które gospodarstwa domowe przeznaczały 25,6% ogółu wydatków (0,6 p. proc. mniej niż w 2017 r.). Kolejną pokaźną kwotę (20,1%) przeznaczono na opłaty ponoszone przez gospodarstwa domowe z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i korzystania z nośników energii (mniej niż w poprzednim roku o 0,3 p. proc.).

Najwyższy udział w strukturze wydatków miały wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe

Od 2010 r. udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe w wydatkach ogółem gospodarstw domowych utrzymuje się na poziomie ok. 26%, natomiast udział wydatków na utrzymanie mieszkania lub domu i nośniki energii na poziomie ok. 20%. W przypadku pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych zmiany udziału w strukturze wydatków ogółu gospodarstw domowych między 2018 a 2017 rokiem były niewielkie i wyniosły od minus 0,7 p. proc. (łącznie) do plus 2,5 p. proc. (transport).

Struktura wydatków gospodarstw domowych mieszkańców województwa lubuskiego zasadniczo nie odbiegała od notowanej w kraju, więcej jednak niż wynosił średni krajowy udział obserwowano w: użytkowaniu mieszkania lub domu i nośnikach energii (udział w województwie lubuskim był o 1,8 p. proc. wyższy niż średnio w Polsce), wydatkach na żywność i napoje bezalkoholowe (o 0,8 p. proc.), wyposażeniu mieszkania i prowadzeniu gospodarstwa domowego (o 0,5 p. proc.), wydatkach na napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 0,4 p. proc. więcej niż w kraju). Mniej niż średnio w Polsce przeznaczano na restauracje i hotele (o 0,8 p. proc.), zakup odzieży i obuwia oraz zdrowie (po 0,6 p. proc.).

Wykres 5. Struktura przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego w 2018 r.

W strukturze wydatków dominowały wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, użytkowanie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego oraz na opłacenie wydatków i usług związanych z transportem

W 2018 r. przeciętne miesięczne wydatki powyżej średniej dla Polski odnotowano w województwach: mazowieckim, pomorskim, śląskim, dolnośląskim, zachodniopomorskim, łódzkim i opolskim. Największe przeciętne miesięczne wydatki na osobę (1421 zł) wystąpiły w województwie mazowieckim, będąc wyższymi od przeciętnej ogólnopolskiej o 19,7%. Najniższe przeciętne wydatki na 1 osobę odnotowano w województwie podkarpackim (960 zł), które w porównaniu do średniej krajowej były niższe o 19,1%.

Rozpiętość pomiędzy najwyższymi a najniższymi średnimi wydatkami na osobę w województwach zmniejszyła się o 1,9 p. proc. w porównaniu do 2017 r. i wyniosła 38,8 p. proc.

Spżycie ilościowe żywności

Spżycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spżycie naturalne); nie obejmuje spżycia w placówkach gastronomicznych.

Wielkość spżycia zależy od wielu czynników, takich m.in. jak: źródła utrzymania gospodarstwa domowego, jego skład osobowy, dochody członków gospodarstwa, ich wiek, miejsce zamieszkania, zawód wykonywany, dostępność artykułów, a także tradycje panujące w gospodarstwie domowym i przyzwyczajenia jego członków.

W 2018 r., tak jak w latach poprzednich, utrzymała się tendencja spadkowa spżycia większości podstawowych artykułów żywnościowych. Spadek dotyczył zwłaszcza owoców (o 9,5%), jaj (o 8,4%), masła oraz soków owocowych i warzywnych (po 8,3%), pieczywa (o 8,0%), ryb i owoców morza (o 7,4%), ziemniaków (o 6,1%), warzyw (o 5,4%), jogurtów (o 5,3%), cukru (o 4,9%). Znacznie wzrosło spżycie wód mineralnych i źródlanych (o 16,3%, tj. o blisko 1 litr), w niewielkim stopniu mleka (o 3,6%), natomiast spżycie kawy, herbaty i kakao pozostało na poziomie sprzed roku.

Spadek spżycia dotyczył większości podstawowych artykułów żywnościowych, głównie: owoców (o 9,5%), jaj (o 8,4%), masła oraz soków owocowych i warzywnych (po 8,3%), a także pieczywa (o 8,0%).

Odnotowano znaczący wzrost spżycia wód mineralnych i źródlanych (o 16,3%)

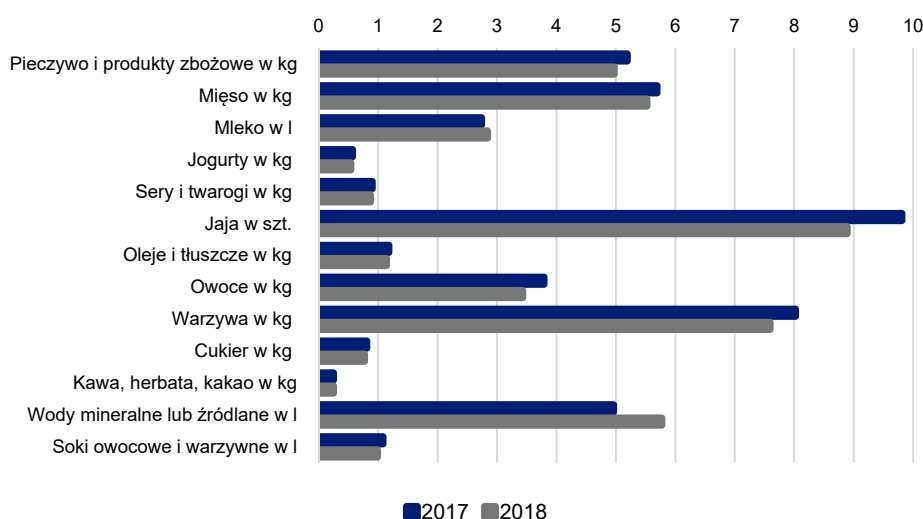
Porównując model przeciętnego miesięcznego spożycia na 1 osobę w gospodarstwach domowych wybranych artykułów żywnościowych, województwo lubuskie od lat znajduje się w grupie województw o najmniejszym przeciętnym miesięcznym spożyciu pieczywa, natomiast przoduje w spożyciu mięsa, zajmując w latach 2010-2018 lokatę od 2. do 6.

Tablica 4. Przeciętne miesięczne spożycie wybranych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych			2017 = 100	Polska = 100
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	5,64	5,19	4,97	95,8	90,7
w tym pieczywo ^b	3,30	2,88	2,65	92,0	84,1
Mięso ^c w kg	5,61	5,69	5,52	97,0	106,2
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	2,23	2,26	2,18	96,5	109,0
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,34	0,27	0,25	92,6	89,3
Mleko ^f w l	3,24	2,74	2,84	103,6	96,6
Jogurty w kg	0,56	0,57	0,54	94,7	103,8
Sery i twarogi ^g w kg	0,87	0,90	0,87	96,7	100,0
Jaja w szt.	11,08	9,81	8,99	91,6	81,1
Oleje i tłuszcze w kg	1,24	1,18	1,14	96,6	106,5
w tym masło	0,24	0,24	0,22	91,7	88,0
Owoce ^h w kg	4,00	3,79	3,43	90,5	91,5
Warzywa w kg	8,78	8,02	7,59	94,6	95,8
w tym ziemniaki	3,58	2,96	2,78	93,9	93,6
Cukier w kg	1,02	0,81	0,77	95,1	81,9
Kawa, herbata, kakao w kg	0,26	0,25	0,25	100,0	104,2
Wody mineralne lub źródlane w l	4,77	4,96	5,77	116,3	101,2
Soki owocowe i warzywne w l	0,85	1,08	0,99	91,7	100,0

^a Bez mąki ziemniaczanej. ^b Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. ^c Łącznie z boczkiem surowym. ^d Łącznie z wyrobami garmażeryjnymi, bez przetworów podrobowych. ^e Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, konserw rybnych. ^f Bez zagęszczonego i w proszku. ^g Bez serków słodkich. ^h Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

Wykres 6. Przeciętne miesięczne spożycie wybranych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego

Kontynuacja spadku spożycia podstawowych produktów żywnościowych: owoców, jaj, masła, soków owocowych i warzywnych, pieczywa, ryb i owoców morza, ziemniaków, warzyw, jogurtów, cukru

Wyposażenie gospodarstw domowych

Kwartalny wywiad w ramach badania budżetów gospodarstw domowych dostarcza informacji o ich wyposażeniu w przedmioty trwałego użytkowania.

W 2018 r. stopień wyposażenia gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania nie uległ istotnym zmianom w porównaniu z 2017 r. Największy wzrost odnotowano w wyposażeniu w drukarkę (o 28,0%), w tym w drukarkę wielofunkcyjną (o 26,8%), zmywarkę do naczyń (o 26,5%), kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną lub indukcyjną (o 26,3%), smartfon (o 22,5%), samochód osobowy i rower (bez dziecięcego) – po 8,0% oraz laptop lub tablet (o 5,2%). Najwięcej natomiast ubyło gospodarstw domowych posiadających motocykl, skuter lub motorower (spadek o 41,2%), telefon stacjonarny (mniej o 31,3%), sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (spadek o 2,1%) i pralkę automatyczną (mniej 1,1%).

Wzrost poziomu wyposażenia w dobra trwałego użytkowania nowej generacji: drukarkę, zmywarkę do naczyń, kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną lub indukcyjną, smartfon, samochód osobowy, laptop, tablet

Tablica 5. Gospodarstwa domowe wyposażone w wybrane przedmioty trwałego użytkowania^a

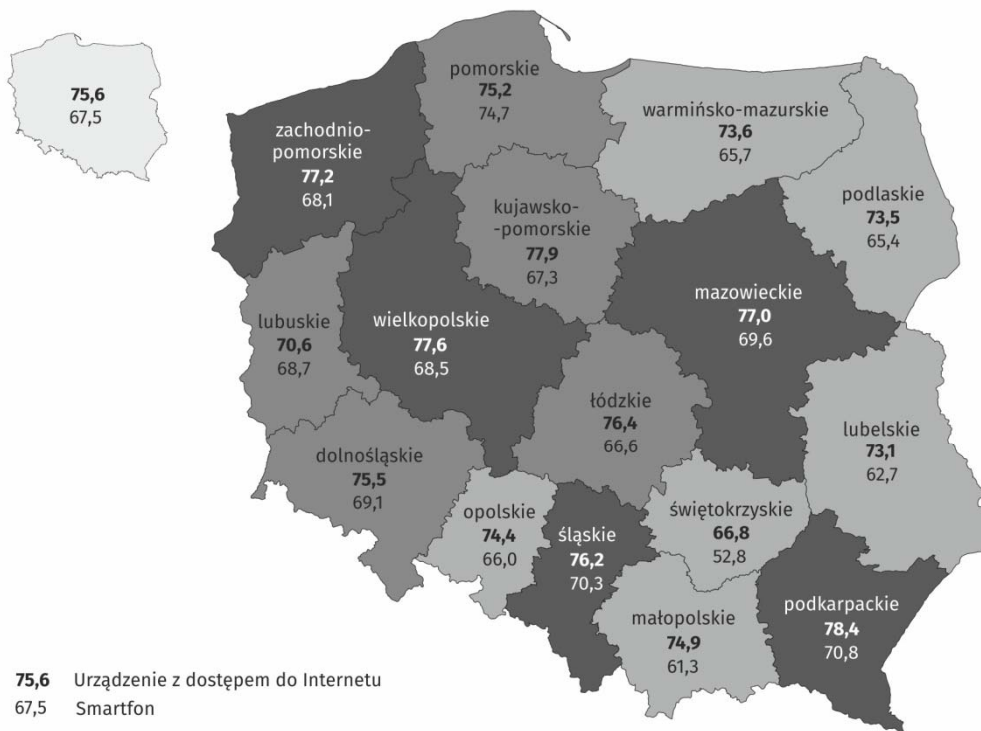
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	
	województwo lubuskie		Polska	
	w % ogółu gospodarstw domowych			
Pralka automatyczna	96,7	97,2	95,8	95,1
Zmywarka do naczyń	31,1	34,7	43,7	36,4
Kuchenka mikrofalowa	64,8	66,0	69,2	62,7
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	13,3	15,6	19,7	15,6
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	71,7	65,5	64,0	68,7
Odbiornik telewizyjny	98,3	95,8	98,0	96,4
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	79,8	71,1	70,6	62,0
Telefon stacjonarny	37,0	21,5	14,7	22,3
Telefon komórkowy	96,3	96,9	96,5	96,7
w tym smartfon	42,0	56,3	68,7	67,5
Zestaw kina domowego	16,8	12,5	12,9	12,2
Komputer osobisty	75,3	74,9	75,3	74,1
w tym laptop, tablet	61,7	64,9	68,1	66,0
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	x	x	70,6	75,6
Drukarka	31,7	23,6	30,1	34,5
w tym drukarka wielofunkcyjna	21,3	17,4	22,0	24,8
Rower (bez dziecięcego)	63,3	66,9	72,1	61,6
Motocykl, skuter, motorower	6,7	6,5	3,8	5,5
Samochód osobowy	63,7	63,6	68,5	66,2

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. ^c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

Wystąpiły znaczące różnice w wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania w poszczególnych województwach. W 2018 r. najwyższy poziom wyposażenia w urządzenia z dostępem do Internetu odnotowano w województwach: podkarpackim, kujawsko-pomorskim, wielkopolskim, zachodniopomorskim i mazowieckim. Z kolei najlepiej wyposażone w smartfon były gospodarstwa domowe w województwach: pomorskim, podkarpackim, śląskim i mazowieckim.

Wyposażenie powyżej średniej krajowej zarówno w urządzenie z dostępem do Internetu, jak i smartfon odnotowano w województwach: podkarpackim, wielkopolskim, zachodniopomorskim, mazowieckim i śląskim.

Mapa 1. Gospodarstwa domowe wyposażone w wybrane dobra trwałego użytkowania według województw w 2018 r. (w % ogółu gospodarstw domowych)

Najlepiej wyposażone w urządzenia z dostępem do Internetu i smartfon były gospodarstwa domowe z województw: mazowieckiego, podkarpackiego, śląskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego

- Województwa, w których poziom wyposażenia w oba dobra był wyższy od średniej krajowej
- Województwa, w których poziom wyposażenia w 1 z dóbr był wyższy od średniej krajowej
- Województwa, w których poziom wyposażenia w oba dobra był niższy od średniej krajowej

Ubóstwo

Na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych dokonano oceny poziomu ubóstwa ekonomicznego. Czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej osób w gospodarstwie domowym jest miejsce zajmowane na rynku pracy, natomiast zasięg ubóstwa zróżnicowany jest w zależności od grupy społeczno-ekonomicznej, określanej na podstawie przeważającego źródła dochodów. Na zasięg ubóstwa w istotny sposób wpływają także takie elementy jak: wysokość wynagrodzeń, skala bezrobocia, poziom świadczeń społecznych, wielodzietność, wiek, wykształcenie czy niepełnosprawność.

Zasięg ubóstwa – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych, z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1769, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

W 2018 r., pomimo wzrostu dochodów i niewielkiego wzrostu wydatków lubuskich gospodarstw domowych, odnotowano wzrost wskaźników obrazujących zasięg ubóstwa. W gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej granicy ubóstwa skrajnego (tzw. minimum egzystencji) funkcjonowało 5,8% osób, tj. o 2,7 p. proc. więcej niż w 2017 r. Poniżej relatywnej granicy ubóstwa żyło 14,4% osób (o 1,6 p. proc. więcej niż w poprzednim roku), a stopa ubóstwa „ustawowego” wyniosła 11,9% będąc wyższą od zanotowanej w 2017 r. o 2,5 p. proc. W 2018 r. w Polsce tendencja była podobna, bowiem wszystkie wskaźniki dot. ubóstwa wzrosły się w porównaniu z poprzednim rokiem – najbardziej, bo o 1,1 p. proc. zwiększyła się stopa ubóstwa skrajnego.

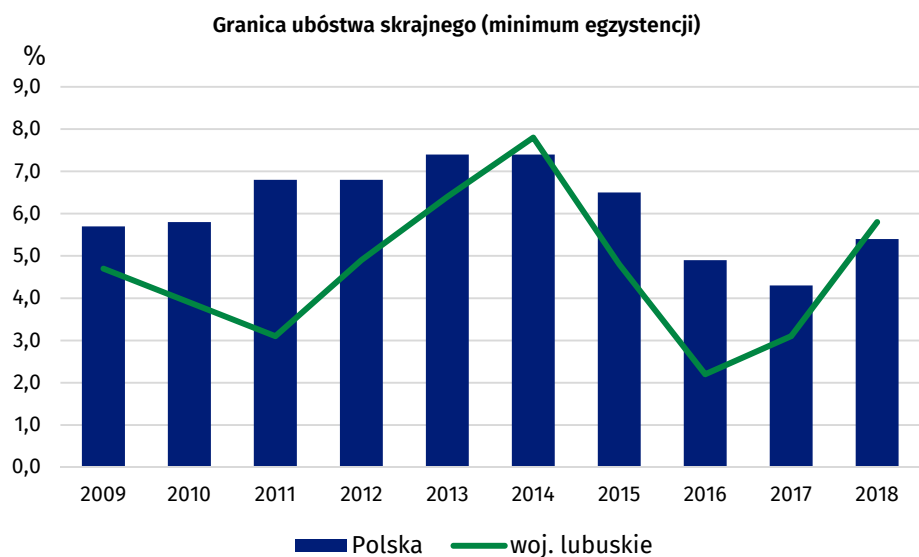
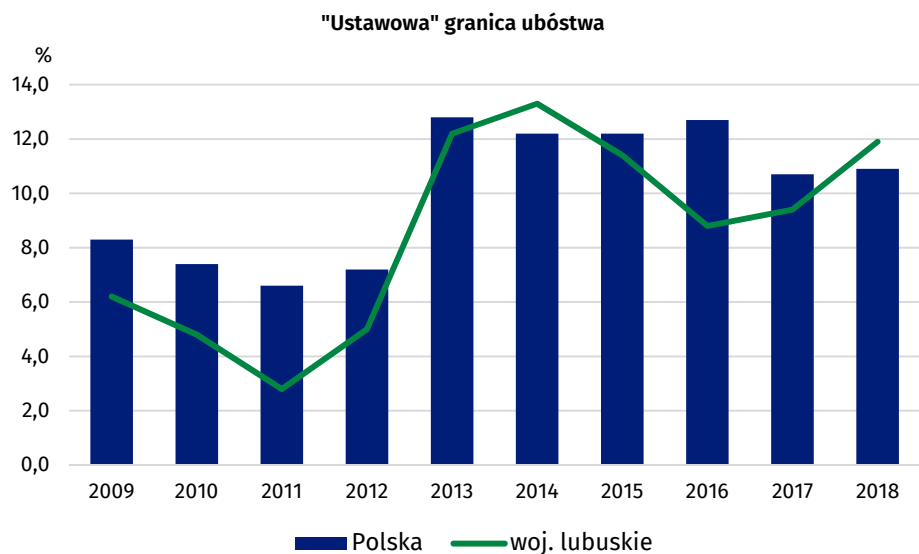
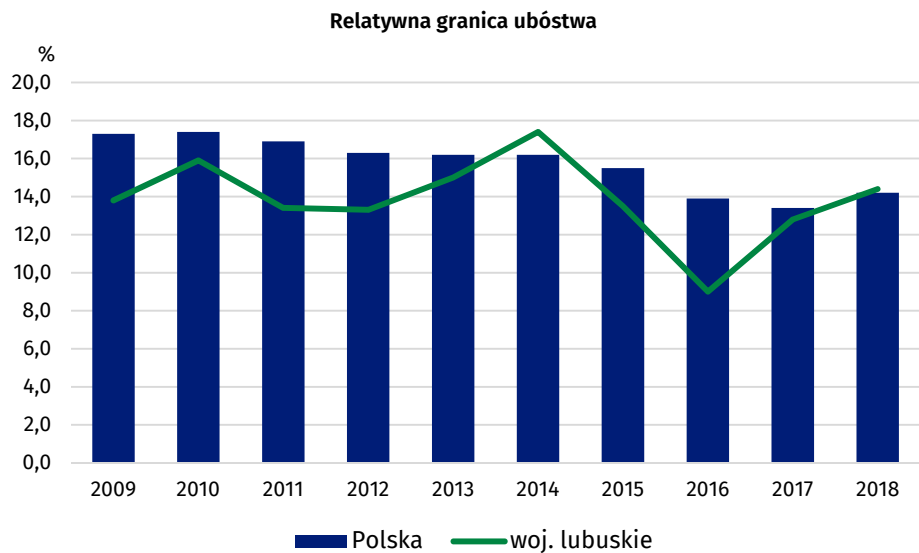
W 2018 r. odnotowano wzrost wskaźników obrazujących zasięg ubóstwa

Tablica 6. Wskaźniki zasięgu ubóstwa w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo lubuskie			Polska		
	2015	2017	2018	2015	2017	2018
Osoby – w % osób w gospodarstwach – – o wydatkach poniżej:						
relatywnej granicy ubóstwa	13,5	12,8	14,4	15,5	13,4	14,2
„ustawowej” granicy ubóstwa	11,4	9,4	11,9	12,2	10,7	10,9
minimum egzystencji	4,8	3,1	5,8	6,5	4,3	5,4

Po raz pierwszy od dekady, wartości wskaźników zasięgu ubóstwa w województwie lubuskim przekroczyły wartości krajowe, rzędu od 0,2 do 1,0 p. proc. (podobny wzrost notowano jedynie 2014 r., gdy wartości tych wskaźników były wyższe od notowanych w Polsce – od 0,4 do 1,2 p. proc.).

Wykres 7. Ubóstwo według granic ubóstwa przyjętych w danym roku

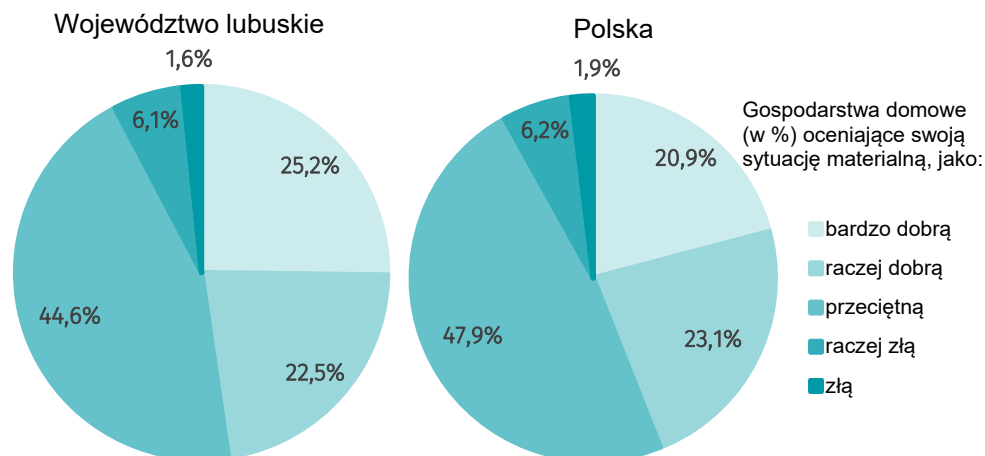
Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

Wzrost dochodów, przy jednoczesnym zmniejszeniu wydatków i zwiększeniu oszczędności przełożyły się na lepszą ocenę aktualnej sytuacji finansowej gospodarstw domowych. W 2018 r., jako raczej dobrą albo bardzo dobrą swoją sytuację materialną postrzegało 47,7% gospodarstw domowych, natomiast jako raczej złą albo złą – 7,7%, podczas gdy w 2017 r. odpowiednio: 39,3% i 12,1%. W kraju zadowolonych ze swej sytuacji materialnej było 44,0% gospodarstw, a niezadowolonych 8,1%.

W 2018 r. w porównaniu do średniej krajowej, nadal mniej osób oceniało swoją sytuację jako przeciętną (44,6% ogółu), a różnica pomiędzy wartością dla województwa lubuskiego i Polski wzrosła o 0,2 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku.

Systematycznie poprawia się subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych województwa lubuskiego

Wykres 8. Ocena sytuacji materialnej w 2018 r.

Opracowanie merytoryczne:
Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych
Małgorzata Sadowska
Tel: 68 322 31 90
e-mail: M.Sadowska@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych
Agnieszka Król
Tel: 68 322 31 28
e-mail: A.Krol@stat.gov.pl

Współpraca z Mediami:

tel.: (+48 68) 322 31 12

faks: (+48 68) 325 36 79

e-mail: SekretariatUSZGR@stat.gov.pl

zielonagora.stat.gov.pl

@ZielonaGoraSTAT

@GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

[Budżety gospodarstw domowych w 2017 r.](#)

[Sytuacja gospodarstw domowych w 2018 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych](#)

[Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2018 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

[Dziedziczne Bazy Wiedzy \(DBW\)](#)

[System Monitorowania Rozwoju STRATEG](#)

[Portal Geostatystyczny](#)

[Obszary tematyczne: Warunki życia \(Dochody, wydatki i warunki życia ludności; Ubóstwo. Pomoc społeczna\)](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Przychody gospodarstwa domowego netto](#)

[Rozchody gospodarstwa domowego netto](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)